

Lærlingekontraktens Indgaaelse uforudsete Omstændigheder gjøre en Forandring i den trufne Bestemmelse om Lærlingens Uddannelse ønskelig. Men hvad vil dette sige? Hvilke ere de Tilfælde, hvori Lovens Bestemmelse, af Lærlingeforholdet kan ophæves, komme til Anvendelse? Der staar at det skal være særegne og uforudsete Omstændigheder, der ere indtraadte. Men hvad er særegne og uforudsete Omstændigheder? Det kan ikke være almindelige uforudsete Omstændigheder, det skal haade være særegne og uforudsete Omstændigheder. Lad os tage et Exempel. Sæt, at Lærlingens Fader dør, og det er meget nødvendigt for Moderen at faae sin Søn hjem for at hjælpe hende at styre Forretningen — det kan næsten være en Livsbetingelse for hende og hendes Forretning at faae Sønnen hjem — er det saa en ganske særegen Omstændighed? Er det noget ganske særegent her i Landet, at en Fader dør? Nei, det er meget almindeligt, det sker med alle Fædre. Det maa altsaa være noget Andet. Selv om dette skulde findes særegent, er der noget Andet, som ikke kan falde ind under det Særegne, og som sker meget almindelig, jeg sigter her ved til, at en Lærlig bliver fjed af sit Fag. Det er ikke saa sjældent, at det sker, at en Lærlig, naar han bliver sat i Lære, i Grunden er lige glad og ikke har noget særligt Ønske i nogen Retning og ikke ved, i hvilken Retning hans Anlæg gaa, men at han saa senere opdager, at han er kommen paa en forkert Hylde, saa at han umulig kan bringe det til Noget der, hvor han er, men skal ind paa en anden Vej, hvortil han følger Anlæg og Lust. Er et saadant Tilfælde særligt? Nei, det er et meget almindeligt Tilfælde; men i dette Tilfælde binder Lovforlaget alligevel Mester og Lærlig sammen; der er ikke Raad for at faae Forholdet ophævet, ikke en Gang mod Erstatning til Læremesteren. Forøvrigt er det Øvrigheden, som skal skjønne i alle disse Tilfælde, og vi ville faae — det tør jeg forudsætte — en Mængde forunderlige Skjøn Landet over; den ene Øvrighedsperson skjønner i Øst, den anden skjønner i Vest; hvad den ene finder særegent, finder den anden almindeligt. Af Lovforlaget skulle de ikke blive klogere; det er overladt til dem at stalte og valte efter bedste Skjøn i Sager, hvor det er vanskeligt at have noget Skjøn, og særlig vanskeligt for en Øvrighedsperson, som kjender saa grumme lidt til det Forhold, hvorover han skal skjønne. Til Slutning skal jeg kun minde om eller henvise til den Virksomhed, som Øvrigheden og Domstolene Landet over ville faae i Anledning af dette Forslag, hvis

det bliver ophøiet til Lov. Det er Øvrigheden her og Domstolene der, det er Øvrigheden og Domstolene, der skulle skjønne i alle mulige og umulige Ting, som Lovforlaget indeholder; de skulle afgive Skjøn med bindende Virkning overfor Parterne i Forhold, som de vanskelig kunne se tilbunds i, fordi deres hele Udvikling og Anlæg ere gaaede i en modsat Retning af det, som behandles her. Jeg tror, at det vil være meget uheldigt at give Øvrigheden og Domstolene Landet over de Rettigheder, som her tillægges dem. Skulle vi have en saadan Lov, maa vi ubetinget ind paa en Bødsigtsret, en Kommission eller hvad vi ville kalde det, idet en Mængde Afgjørelser i dette Forslag ubetinget maa henstilles til sagkundige Mænds Afgjørelser, fordi det vil være umuligt for Øvrigheden selv med den allerbedste Villie at afgjøre dem paa tilfredsstillende Maade, efter som den, som jeg sagde før, ikke kjender de Forhold, den skal afgjøre. Skjøndt der kunde være meget Andet at sige om det nuværende Forslag — jeg har kun medtaget det Vigtigste og mest Taagebe og Uklare — skal jeg dog hermed slutte, idet jeg vil haabe, at dette Forslag under dets videre Gang vil undergaa saadanne Forandringer, at man for det Første kan være tilfreds med Lovforlaget, og for det Andet, at Lovforlaget, hvis det kommer ud som Lov, kan være saaledes, at Folk ude i Landet kunne forstaa det, saa at de vide, hvad det er, de have at rette sig efter, og at det ikke bliver et saadant taaget og uklart Væb, som der staar i Lovforlaget, saaledes som det nu foreligger.

G. F. Larsen: Jeg kan naturligvis slutte mig til det Haab, her blev udtalt, at dette Lovforslag paa sin senere Gang gjennem Rigsdagen maa komme i en god Stikfæls, som Alle kunne være enige om. Men de Præmisses, der gik forud, kunde jeg dog ikke ganske dele, ihvortvel jeg indrømmer, at Lovforlaget, saaledes som det foreligger, maaste ikke er noget Mesterværk i Affattelse. Jeg vil indrømme, at der er endogaa ikke saa ganske saa Punkter, hvor jeg synes, at Udtrykkene ere noget ubestemte, men desuagtet tror jeg dog, at den ærede sidste Taler (M. Sørensen) gif vel vidt i sin Kritik og i sin Betragtning af Lovforlaget som upraktisk. For det Første var det jo ganske tydeligt, at han aldeles ikke nøie havde sat sig ind i alle Bestemmelserne. Det var jo ganske klart, at han havde overset, at § 1 i Virkeligheden bestemmer Lovforlagets Omfang med Hensyn til de Personer, det gælder om. Det gælder kun om Personer under 18 Aar;